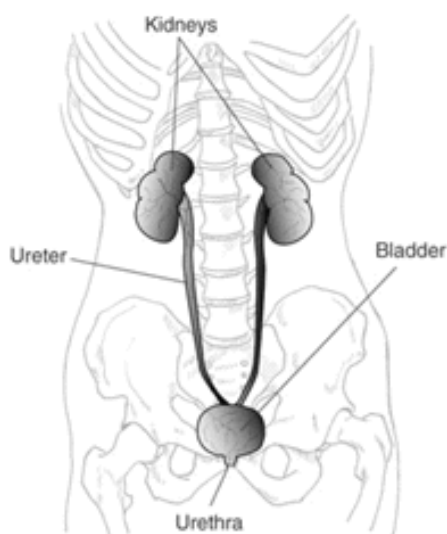

عفونت مجاری ادراری

این بیماری از جمله شایعترین بیماریهای موجود در خانواده ها به حساب می آید. در بسیاری از موارد در صورتیکه بیمار به توصیه های پزشک به درستی عمل کند این بیماری قابل درمان است.

عفونت ادرار چیست ؟

سیستم مجاری ادراری سبب تولید ادرار و حفظ آن در خود می شود. اجزاء سازنده ادرار از طریق لوله های باریکی بنام حالب به سمت پایین هدایت می شوند و در یک عضو شبیه به بادکنک بنام مثانه ذخیره می گردند.

در بالغین مثانه می تواند حدود ۱۰ تا ۲۰ اونس (۳۰۰ الی ۶۰۰ گرم) ادرار در خود ذخیره کند. زمانیکه مثانه تا نیمه پر می شود، احساس دفع ادرار به فرد می دهد. سپس ادرار از طریق لوله ای که پیشابراه نام دارد از بدن دفع می شود.

ادرار طبیعی نیز حاوی باکتری می باشد اما مشابه این باکتریها در سایر نقاط بدن نظیر ناحیه راست روده و مقعد و در دستگاه گوارش نیز وجود داشته و بی خطر می باشد. اما گاهی اوقات ممکن است باکتریهای سایر نقاط بدن، وارد مجاری ادرار شده و به سمت بالا حرکت کنند و زمانیکه این حالت رخ می دهد، باکتری سبب بروز عفونت و التهاب مثانه خواهد شد. به عبارت دیگر این باکتریها تکثیر یافته منجر به بروز قرمزی، تورم و درد می شوند. عفونت مثانه یا سیستیت شایعترین عفونت مجاری ادراری به حساب می آید. اگر باکتریها به سمت بالا رفته و وارد کلیه ها شوند نیز عفونت کلیه ها ایجاد خواهد شد، که به آن پیلونفریت می گویند. عفونت کلیه کمتر شایع می باشد اما خطرناکتر است.

علائم عفونت ادراری چیست ؟

در زمان عفونت، پوشش مثانه و پیشابراه نظیر پوشش داخلی بینی و حلق در طی سرماخوردگی، قرمز و ملتهب می شود. این التهاب منجر به بروز درد در شکم و لگن شده و به فرد احساس دفع مرتب ادرار دست می دهد.

احساس دفع ادرار ممکن است بنظر فوری بیاید اما زمانیکه فرد اقدام به ادرار کردن می کند، ممکن است تنها چند قطره ادرار بیاید. بعلاوه ممکن است فرد حین ادرار کردن احساس سوزش نیز کند. گاهی کنترل ادراری سخت خواهد شد و ممکن است مقداری ادرار بر روی لباس نشت کند. ممکن است بوی ادرار تغییر کند و ظاهری کدر پیدا کند. گاهی عفونت مثانه می تواند منجر به درد کمری، تب و لرز شود.

عفونت کلیه درمقایسه با عفونت مثانه درد کمری و تب بیشتری ایجاد می کند. اگر عفونت کلیه بلافاصله درمان نشود، باکتری می تواند وارد خون شده و منجر به عفونت های بیشتر و شدیدتری شود.

در اطفال علائم عفونت ادراری چندان واضح نیست، بخصوص زمانیکه کودک هنوز قادر به بیان مشکلات خود نباشد. در عوض ممکن است کودک نا آرام بوده و خوب غذا نخورد ، تب داشته باشد یا اینکه دچار اسهال شود و یا

گاهی فقط خوب به نظر نرسد. اگر این علائم بیشتر از یک روز طول کشید ممکن است نیاز به مراجعه به پزشک شود.

چگونه می توان فهمید که عفونت ادراری وجود دارد یا نه؟

تنها با مراجعه به پزشک می توان فهمید که عفونت ادراری وجود دارد یا نه؟ اگر در ادرار خون دیدید یا اینکه احساس کردید ممکن است دچار عفونت شده باشید. حتماً به پزشک مراجعه کنید. زیرا وجود خون در ادرار تنها به علت عفونت نیست و عوامل دیگری نیز دارد که باید حتماً آنها نیز بررسی شوند. با مشاهده ادرار در زیر میکروسکوپ می توان فهمید که آیا عفونت وجود دارد یا نه؟ در صورت وجود عفونت ممکن است وجود باکتری یا چرک در ادرار قابل مشاهده باشد. بعلاوه می توان از ادرار کشت نیز تهیه نمود تا مشخص شود که در صورت وجود عفونت چه آنتی بیوتیکی جهت درمان مناسب تر خواهد بود. این آزمایش معمولاً دو تا سه روز طول می کشد.

درمان

عفونتهای ادراری را می توان با آنتی بیوتیک درمان نمود. پزشک بر اساس شایعترین عوامل میکروبی آنتی بیوتیک مناسب را تجویز خواهد نمود. سپس زمانیکه نتایج آزمایشات مشخص شد، ممکن است براساس جواب آن، آنتی بیوتیک تغییر کند تا بهترین پاسخ درمانی حاصل شود. تعداد دفعات دریافت آنتی بیوتیک در روز و مدت زمان درمان بستگی به نوع عفونت و شدت آن دارد. ممکن است دوره درمانی از ۳ روز تا چند هفته متغیر باشد. ممکن است با دریافت چند دوز اولیه دارو علائم تا حدی بهبود یابند، اما این به معنای قطع دارو نیست و باید دوره درمان بطور کامل طی شود. در صورتیکه دوره درمان بطور کامل طی نشده و عفونت بطور کامل از بین نرود، احتمال عود بسیار بالا خواهد بود.

زمانیکه فردی عفونت ادراری دارد، حتی اگر تشنه هم نباشد باید تا حد ممکن مایعات مصرف کند. البته نیاز نیست که بسیار زیاد مایعات مصرف کند بلکه باید مطمئن بود مقدار آب مورد نیاز خود را کسب می کند. اگر عفونت شدید باشد ممکن است کلیه ها نیز درگیر شده باشند. در این موارد آنتی بیوتیکها باید به فرم تزریقی مورد استفاده قرار گیرند. گاهی بستری بیمارستانی با تجویز داخلی رگی آنتی بیوتیک لازم خواهد شد. مسائلی که در ارتباط با عفونت ادراری وجود دارند :

- هر ساله بین ۸ تا ۱۰ میلیون مراجعه به پزشک به علت عفونت های ادراری می باشد.
- می توان عفونت ادراری را با آنتی بیوتیک به خوبی درمان نمود.
- زنان در مقایسه با مردان و اطفال استعداد بیشتری جهت ابتلا به عفونت ادراری خواهند داشت.
- ۱ تا ۲ درصد از اطفال نیز ممکن است، مبتلا عفونت ادراری شوند.
- کودکان بسیار کوچک دارای بیشترین شانس درگیری کلیه ها در طی عفونت ادراری هستند.
- در بعضی افراد در صورت ابتلای مکرر به عفونت ادراری ممکن است نیاز به بررسی علل دیگری بروز این حالت باشد.

چرا باید مبتلا به عفونت ادراری شد؟

بعضی افراد بخصوص زنها دارای استعداد بیشتری جهت ابتلا به عفونت ادراری می باشند. عواملی که سبب افزایش احتمال به در بعضی افراد می شود، شامل وجود بیماریهای خاص نظیر دیابت یا سیستم ادراری غیرطبیعی، وجود دستکاریهای اخیر بر روی مجاری ادراری و تماس جنسی می باشد.

وجود عفونت ادراری در یک مرد یا کودک ممکن است ثانویه به وجود اختلالات سیستم ادراری باشد. به همین دلیل در صورت وجود عفونت در این دو گروه باید حتماً به متخصصین کلیه و مجاری ادراری مراجعه شود. تا آزمایشات و بررسیهای لازم انجام شود.

آیا بعد از بهبود نیاز به انجام آزمایشات اضافی وجود دارد؟

بعد از بهبود ممکن است جهت اطمینان از عدم وجود اختلالات مجاری ادراری که می تواند در طی عفونت منجر به صدمه به کلیه ها شود، آزمایشات دیگری نیز درخواست شود. این آزمایشات بخصوص در گروههایی نظیر کودکان کم سن، مردان، کسانیکه بطور مکرر دچار عفونت شده و با درمانهای دارویی بهبود نیافته اند، کسانیکه که همراه با عفونت، تب دارند و آنهایی که در ادرار خود خون می بینند چرا که عفونت ادراری می تواند منجر به صدمه به کلیه ها شود و این موضوع بسیار مهم می باشد.

چه علائم دیگری ممکن است وجود داشته باشد و علائم ادراری شبیه به چه بیماریهای دیگری است؟

در سایر بیماریها ممکن است، علائم شبیه نشانه های عفونت ادراری باشد. سایر بیماریهایی که ممکن است مورد بررسی قرار گیرند، شامل موارد ذیل است:

یورتريت: این حالت به معنای التهاب پیشابراه است و معمولاً عامل آن باکترهائی است که از طریق تماس جنسی منتقل می شوند.

سیستیت بینابینی: این حالت بیشتر در زنها رخ داده و علتش نامشخص است.

سایر بیماریها: شامل سنگهای ادراری، سرطانهای مثانه و التهاب پروستات می باشند.

آیا عفونتهای ادراری دارای عوارض طولانی مدت هستند؟

در اکثر موارد عفونتهای ادراری بدون ایجاد عارضه خاص به خوبی قابل درمان هستند. کودکان کم سن دارای بیشترین ریسک ایجاد صدمه به کلیه ها در طی عفونت می باشند. این صدمات می تواند بصورت اختلال عملکرد کلیه ها، فشار خون بالا و سایر مشکلات بروز یابند. به همین دلیل عفونت ادراری باید در بچه ها بطور کامل درمان شود.

عفونت ادراری در طی بارداری نیز می تواند به کلیه های مادر صدمه بزند و در جنین نیز منجر به بروز مشکلات خاصی شود.

چگونه می توان از بروز عفونت جلوگیری نمود؟

- هرگز خود را نگه ندارید و هر گاه احساس دفع ادرار کردید، ادرار کنید.
- در زمان ادرار بطور کامل و تا حد ممکن مثانه را تخلیه کنید.

- در صورت بروز احساس تشنگی حتماً آب بخورید و به مقدار کافی آب و مایعات در روز مصرف نمایید.
- بعد از مقاربت یا فعالیت جنسی حتماً ادرار کنید.
- با بروز اولین علائم حتماً به پزشک مراجعه کنید. عفونت ادراری بسیار شایع بوده اما در صورت تشخیص به موقع و صحیح به راحتی قابل درمان است.

bbums.ac.ir